

És l'euro el problema? Una resposta precipitada

Miren Etxezarreta
Seminari Taifa

Entre els molts comentaris sobre els problemes de les economies de la perifèria europea, entre les quals la de l'Estat espanyol, amb freqüència s'esmenta que una de les sortides a la valenta situació que estem patint fora que les economies amb problemes sortissin de l'euro i tornessin a les monedes de cada estat. És veritat que l'euro es va establir de forma deficient, sense tenir en compte el que podia succeir en circumstàncies de crisi com les actuals, ni considerar prou les diferències entre les economies dels països que s'integraven en la moneda única, que hi ha abundants errors de concepció i que la pertinença a l'euro ens està creant problemes molt greus, ha permès estratègies de política econòmica molt equivocades i ara està exigint mesures molt dures. Pot ser l'abandó de l'euro la solució?

És una solució que propugnen alguns economistes crítics seriosos pel que jo no voldria desqualificar-la, ni de bon tros. És possible que sigui una sortida davant la molt difícil situació davant la qual ens trobem. I cal afirmar que sortir de l'euro pot ser més o menys difícil i costós, però és possible, com ho mostra el fet que hi ha molts països en el món que no estan en l'euro, incloent els deu de la UE que no formen part de l'eurozona.

N'hi ha prou amb ser 'més competitiu' per a resoldre els greus problemes en els quals estem sumits?

Però no puc evitar preguntar-me què suposaria la sortida de l'euro. Tal com jo ho veig, l'avantatge més gran de sortir de l'euro és que els estats recuperarien la capacitat de devaluar i, per tant, podríem vendre més barat a l'exterior els nostres productes. El mític missatge de ser "més competitiu". N'hi ha prou amb això per a resoldre els greus problemes en els quals estem sumits? En primer lloc, no és segur que vendre més barat suposi automàticament vendre més. Depèn de la demanda dels altres països, i enfront d'això poc podem fer des de l'exterior. Pot no augmentar encara que

baixi el preu, perquè siguin uns altres els elements rellevants per a la competència (qualitat del producte, sistema de després de les vendes, disseny, etc.), i, a més, depèn dels preus dels competidors, que poden ser tan baixos que una disminució dels nostres preus no alteri la demanda. Per altra banda, no cal oblidar que una devaluació suposa encarir les nostres importacions, i de moment, i a pesar de la crisi, són majors que les exportacions. El que fa que la pujada de preus que la devaluació suposaria pot perjudicar la nostra balança externa, atès que la nostra d e -

mandat per als productes que importem (petroli, matèries primeres, tecnologia) és difícil de disminuir ja que els necessitem per al funcionament bàsic de la nostra economia. A més, quant haurien de millorar les nostres exportacions per a resoldre els nostres problemes? Em sembla una idea poc realista.

Qui argumenta en pro de la sortida de l'euro no s'atura aquí. Pensa que tenir una moneda estatal permetria una política econòmica autòctona, que facilitaria recuperar el poder, fer una política econòmica autònoma, sense les limitacions fèrries que ens imposen els programes d'ajustament. I aquí estic molt menys

segura que sigui així. Perquè vivim en un món globalitzat i, no ho oblidem, d'un capitalisme feroç. I un país econòmicament feble, com nosaltres, té molt poca autonomia. Tant enfront dels mercats, als quals caldria recórrer per al finançament necessari, com enfront de les grans empreses que dominen la nostra economia, com enfront dels organismes internacionals, sobretot FMI i OCDE que s'han atribuït la capacitat de controlar les economies mundials. Quines diferències suposaria en el control al que estariem sotmesos si les nostres condicions de base, en el millor dels

haguéssim de pagar el deute en euros la situació seria totalment inviable. Però suposaria, així mateix, molts altres canvis d'abast. Sortir de l'euro equival a un tsunami econòmic. I no veig que resolgués els nostres problemes fonamentals. Som presoners d'un capitalisme global, absurd, irracional, que en aquesta crisi ens està obligant a rebaixar brutalment el nostre nivell de vida perquè els grans capitals mundials puguin seguir mantenint el sistema i guanyant molts diners. El sortir de l'euro, ens permetrà establir una societat diferent, justa i sostenible, o, en el millor dels casos, aspecte que ja assenyalo que en dubto molt, facilitaria algunes mesures de política econòmica que permetrien una petita recuperació temporal de la nostra economia?

Amb o sense euro, la nostra situació és molt difícil. És el capitalisme global el que constitueix el problema, més que la moneda única. Amb o sense euro tenim problemes greus d'una economia feble i depauperada, d'un sistema productiu desbarbat totalment amb molt poques excepcions positives, la població està exhausta amb tant atur, disminució de salaris, precarietat laboral, pèrdua dels drets socials, i un molt llarg etc. Temo que sortir de l'euro no facilitarà molt la solució a aquests problemes. Però ja he dit que és possible que tinguin raó qui ho propugnen. Personalment no em pronunciaria amb molta força. Amb o sense euro tenim problemes molt greus. En qualsevol cas, no em sembla el tema clau,

Amb o sense euro, la nostra situació és molt difícil; és el capitalisme global el que constitueix el problema, més que la moneda única

i molt menys perquè constitueixi el debat crucial entre les forces que desitgem altra societat. Es necessita un canvi radical per a avançar cap a una societat més satisfactòria. Per això opino que a termini mig és molt més pràctic, que seria molt més eficient, plantejar-se la necessitat de sortir del capitalisme, que aquest canvi radical necessari i difícil vagi dirigit a transformar el sistema econòmic en el qual vivim. No és tant un problema de moneda sinó de sistema. ◀

/ SOL UNDURRAGA